

Vatra veche 10 **Vatra veche**

Români din toate țările, uniți-vă!

Lunar de cultură * Serie veche nouă* Anul XII, nr. 10 (142) octombrie 2020 *ISSN 2066-0952

VATRA, Foaie ilustrată pentru familie (1894) *Fondatori I. Slavici, I. L. Caragiale, G. Coșbuc

VATRA, 1971 *Redactor-șef fondator Romulus Guga* VATRA VECHE, 2009, Redactor-șef Nicolae Băciuț

Marcel Diáz Garcia, Nud

Vatra veche dialog cu Aura Christi

textuale incompatibile în succesiunea lor, fără coerență locală, dar fiecare secvență se justifică, finalmente, în coeziunea mesajului global) și reconfigurarea universului de creație amintesc de *Revelație (Apocalipsă)*: „Prin ferestre vedea-vom/Nevăzutul” (*Poetul – varianta 2*).

Construcția poetică robustă, fermitatea urmării unor linii directe, parcimonia lexicală, elaborarea fiecărui detaliu imprimă o notă de masculinitate discursului, mai cu seamă în compozițiile abisale, vizând metafizicul. Am resimțit ecouri din lirica dorcesciană: *Alfabetul absenței*, „*Celui ce nu mai vine*”, „*Acea parte metafizică/E tot între cei doi poli*”; „*Și elementul foc,/ tot*” (*Flacăra*) etc. Ca să nu mai vorbim de poemul *Senectute*, care pare desprins din *Poemele Bătrânului (Poemas del Viejo)*: Cf.

Bătrânul puflăie.

Vede serbările cum trec pe lângă el.

Inima îi e un steag

Ce stă să cadă.

Zorile sunt vii,

El, asemenea.

Are încă brațe puternice.

Se zvonește

Că trupul bătrânului

A rămas trandafiriu (Senectute)

și:

Bătrânul a fost

bolnav, a înțeles, încă o

dată,

ce nenorocire, ce pedeapsă e

să ai trup,

mare greșală trebuie să

fi făcut protopărinții,

de vreme ce li s-a dat și

urmașilor să poarte atâta suferință,

Bătrânul își detestă trupul

subțire, ascetic,

Bătrânul își caută, de ani și

ani, sufletul,

îl simte, îl știe, undeva, pe

aproape, în tenebrele sinelui,

îl caută, i se pare uneori că-i

pe cale să-l întâlnească,

dar recade în cadrele trupului,

ca-ntr-o armură,

rece, dureroasă, străină,

Bătrânul nădăjduiește și

suferă,

dă deoparte un fel de

perdele, un amestec de mușchi,

de nervi și de sânge,

se cutremură de greață, ar

vrea

*o clipă, măcar o clipă, să
iasă din acest fatal echivoc, din
acest paradox, din acest supliciu:
cu sufletul se află pretutindeni
și-oricând,*

*cu trupul nu-i nicicând și
niciunde (Eugen Dorcescu, Poemele
Bătrânului, 34).*

Aș încheia paranteza cu un comentariu identic cu versul dorcescian: „Și dincolo de toate, ce abis!” – *Spitalul*, din *Sub cerul Genezei*).

Dar, în lirica Anei-Pop Sârbu, și contrapunctul feminin este foarte convingător. De o parte, sensibilitatea („Atingi țijele rămase./Și un alt țipăt se-nfiripă” – *Tije*); de cealaltă, senzualitatea („*Senzuala ei reverie cade/Printre dantele meșteșugite...*”). Veritabile simboluri ale feminității sunt *sânul/sâniul și glasul* („*Sânul ei valpurgic*” – *Poetul – varianta 1*; „*Sâniul se lipesc de alt trup/De poemul ce nu se mai termină*” – *Poemul ce nu se mai termină*; „*Femeia și mestecenii/Au glasuri asemănătoare*”).

Pentru o construcție atât de tensionată, delirantă, în sens etimologic, cu viraje imprevizibile, frisonante, adesea morbide („*Într-un colț cineva încearcă/Să bea cututa*” – *Muntele*; „*Venea amurgul/Cel fără de suflet*” – *Amurgul*) e nevoie de curaj, stăpânire de sine, inimă tare. Ana Pop Sârbu le posedă.

Are, în plus, un talent imens, o forță a creativității uluitoare și o vocație a textualizării aparte: „*Greierii se lipesc de aer ca de o ghilotină*” (*Muntele*); „*Noaptea/Clandestina/Mă caută*” (59.XXX); „*O ceață s-a lăsat peste ei/Le-a atins obrazul/Devenind două cercuri./Două contururi alburii./Două pagini necitite...*” (*Ambiguitate*) etc.etc.

Limbajul poetic rămâne, în general, criptic, inaccesibil. Când colțuros, stâncos, când fluid, acvatic. Întotdeauna surprinzător, vag, eliberând valențe nebănuite din corsetele cuvintelor. Și din uriașul rezervor de tăcere ce le susține. De aici, relativitatea atingerii structurilor de adâncime. Și, mai cu seamă, dificultatea depistării intenției de comunicare. Sentimentul meu este că, la prima lectură, nu am ajuns la substanță. Din prudență, mi-am declarat limitarea la o lectură impresionantă. Dar, ce lectură!

Cinci poezii în unsprezece limbi

Un frumos și elegant volum, legat, format 20/17 cm, cu titlul simbolic **Podul de hîrtie**⁹ și cu subtitlul „*Limbile din Bucovina*” de Lothar Quinkenstein, editat de Florian Kühner-Wielach, apare la editura Danube din Ulm, unde apăruse tot în „*LYRIKREIHE edition textfluss*” și volumul „*Die Spitzenelf / Primul unsprezece*”, editat de Bogdan Coșa, însumând lirică românească tânără.

Volumul de față însumează cinci poeme („*August*”, „*Dincolo de râu*”, „*Martie*”, „*Scrisori*” și „*Podul de hîrtie*”) scrise în germană de Lothar Quinkenstein și traduse în alte zece limbi (armeană, engleză, ebraică, idiș, poloneză, romani, română, rusă, ucrainiană, maghiară), adică în limbile în care s-a vorbit în Bucovina, transpunerea făcându-se în patru sisteme de scris.

Cartea se deschide cu un „*Cuvânt înainte*” semnat de Florian Kühner-Wielach, directorul Institutului de Cultură Germană și Istoria Europei de Sud de la Universitatea Ludwig Maximilian din München, din care aflăm că acestui ciclu de poezii i-a fost acordat în 2017 premiul „*Spiegelungen*” pentru poezie.

Ilustrația de pe copertă aparține Sieglindei Bottesch, care provine din Transilvania, născută fiind la 21 decembrie 1938 în Sibiu, pictoriță și graficiană, din 1987 în Germania, care activează în Ingolstadt, landul Bavaria.→

MIRCEA M. POP

⁹ Lothar Quinkenstein: *Die Brücke aus Papier. Sprachen der Bukowina*. Herausgegeben von Florian Kühner-Wielach, danube book Verlag e.K., Ulm, 2020, 100 p.